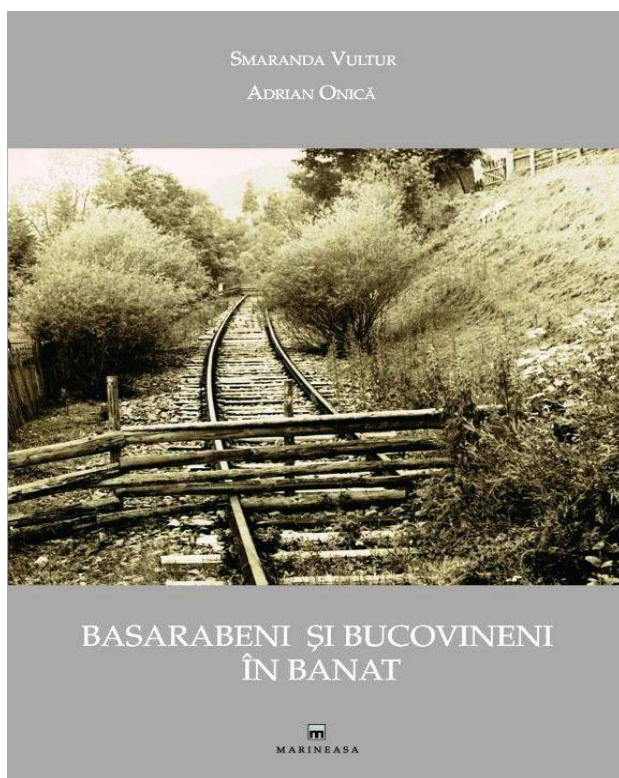

În data de 8 februarie 2011, în cadrul Centrului de Studiere a Totalitarismului de la Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității de Stat din Chișinău a avut loc lansarea cărții *Basarabeni și bucovineni în Banat*, apărută în 2010 la editura Marineasa din Timișoara și editată de Smaranda Vultur și Adrian Onică de la Universitatea de Vest din Timișoara. Lansarea a fost moderată de decanul facultății, conf. univ. dr. Igor Șarov. Dumnealui a amintit celor prezenți legăturile mai vechi ale istoricilor din Basarabia și a celor din Banat și a manifestat o deosebită satisfacție față de faptul că relațiile dintre cele două provincii ale românității continuă și prin publicarea acestui volum. Cartea a fost prezentată de Svetlana Suveică, conf. univ. dr. la Catedra de Istoria Românilor, doctor în istorie al Universității din Iași cu o teză de doctorat despre Basarabia interbelică, fostă bursieră Fulbright. Svetlana Suveică a făcut o analiză generală a lucrării și a citit câteva pasaje care au emoționat profund persoanele prezente. S-a accentuat faptul că basarabeni și bucovineni au plecat în 1940 și 1944 cu mare durere în suflet, unii fără a mai avea posibilitatea să revină vreodată să-și revadă locurile natale. A fost o dramă care marchează și astăzi situația din R. Moldova, întrucât printre refugiați au fost reprezentanți ai elitei culturale, economice și politice, a căror plecare a creat un vid ce nu a fost umplut niciodată.

În continuare a luat cuvântul conf. univ. dr. Gheorghe Palade de la Universitatea din Chișinău. Cunoscutul istoric basarabean, unul dintre cei mai importanți specialiști în istoria interbelică a României și cu precădere a Basarabiei, a apreciat mult lucrarea și a precizat că e nevoie de asemenea cărți, pentru că arhivele nu redau decât foarte sumar și deseori mistifică realitățile istorice. Numai memoriile și interviurile cu supraviețuitorii pot să ne ofere o imagine vie și profundă a vremurilor din trecut, în cazul de față a represiunilor și suferințelor suportate de basarabeni și bucovineni care au plecat peste Prut în 1940 și 1944.

La rândul său conf. univ. dr. Igor Cașu, director al Centrului de Studiere al Totalitarismului, autor al studiului introductiv din volumul prezentat, a reiterat importanța istoriei orale în elaborarea unui discurs istoric de factură europeană. El a precizat că volumul editat de Smaranda Vultur și Adrian Onică de la Universitatea de Vest din Timișoara reunește 14

mărturii ale basarabenilor și bucovinenilor refugiați peste Prut în 1940 și 1944, la venirea Armatei Roșii. Toți aceștia se refugiaseră tocmai în Banat, întrucât considerau că dacă se vor afla mai departe de hotarul sovietic, vor fi mai în siguranță. Nu a fost însă așa. După instaurarea regimului comunist în România sub presiunea tancurilor rusești, aflate la fața locului, basarabeni și bucovineni care au reușit să scape de „repatrierea” în URSS, au fost supuși deportărilor în Bărăgan. Unii și-au schimbat numele pentru a nu fi identificați, alții s-au dat drept refugiați din Dobrogea, aceștia fiind protejați de statul român pe baza unei înțelegeri din 1940 privitor la schimbul de populație cu Bulgaria. Basarabeni și bucovineni nu au avut parte de același statut, sovieticii insistând că toți care s-au născut în aceste teritorii ar fi cetățeni sovietici și respectiv urmează să fie aduși cu forța în partea stângă a Prutului. În volum se arată cum românii din Vechiul Regat, Transilvania și Banat au ajutat basarabeni și bucovineni refugiați, cu riscul de a fi pedepsiți de către autorități. Este o istorie a unei solidarități naționale care a rezistat în timp în ciuda vicisitudinilor istoriei și a regimului comunist din ambele părți ale Prutului.

La lansarea cărții au participat studenți, profesori, reprezentanți ai mass-mediei.

Igor Cașu